

- 1) **Téma, problém, otázka, úvod a cíle výzkumu. Formulujte téma, problém, otázku svého výzkumu. Napište úvod (nejméně 1 odstavec), v němž představíte téma, vysvětlíte, co chcete zkoumat a proč je to zajímavé (přínosné). V dalším odstavci formulujte cíle vašeho výzkumu.**

Téma: Participace osob užívajících invalidní vozík

Problém: Možnosti, rozsah participace osob na invalidním vozíku v závislosti na míře soběstačnosti klientů se získaným tělesným postižením (spinální trauma).

Otázka: Jaký vliv má míra soběstačnosti a celkový zdravotní stav osob na invalidním vozíku se získaným tělesným postižením (spinální trauma) na jejich participaci ve společnosti?

Úvod: Předmětem práce jsou osoby se získaným tělesným postižením (spinální trauma), prostřednictvím kterého jsou odkázáni na invalidní vozík. Výzkum bude probíhat v občanském sdružení ParaCENTRUM Fenix, které se specializuje právě na tuto cílovou skupinu klientů. Pomocí testu soběstačnosti a rozhovoru zaměřeného na participaci osob do společnosti budu tyto kritéria porovnávat a blíže zkoumat, zda mezi nimi existuje vztah či nikoliv. Spoluúčast a zapojení se do společnosti má značný význam pro osoby zdravé ale stejně tak pro osoby s postižením. Seberealizace je důležitá potřeba v životě člověka - nezbytná pro jeho rozvoj. Osoby s postižením mají v této oblasti větší problémy a to zejména díky svému handicapu. Je třeba zdůraznit, že i závažnější stupeň postižení nemusí znamenat nemožnost adekvátní participace. Hraje zde tedy roli nejen míra postižení, ale také osobnost jedince, jeho vlastnosti a úsilí. Výzkum má proto ozřejmit, jak moc a jestli vůbec má na participaci vliv závažnost postižení.

Cíle: Cílem výzkumu je zjistit, jaký je vztah mezi rozsahem postižení a mírou participace osob na invalidním vozíku a také prozkoumat hloubku této spoluúčasti ve společnosti. Dále pomoci zlepšit situaci k uplatnění těchto jedinců v jejich životní dráze.

2) Hlavní výzkumná otázka (1) a vedlejší výzkumné otázky (maximálně 5).

- Jaký vliv má míra soběstačnosti a celkový zdravotní stav osob na invalidním vozíku se získaným tělesným postižením (spinální trauma) na jejich participaci ve společnosti?
 - Jaký je aktuální rozsah participace osob na invalidním vozíku?
 - Jaká je míra soběstačnosti osob na invalidním vozíku?
 - Jaké jsou jejich plány a cíle do budoucna?
 - Proč se chtějí/nechtějí aktivně účastnit společenského života?

3) Uveďte, zda jste si vybrali kvalitativní nebo kvantitativní výzkumnou strategii a proč jste se tak rozhodli (souvislý text).

Pro svoji práci jsem si vybrala kvalitativní výzkumnou strategii, protože bych chtěla zjistit, zda bude v získaných datech nějaká struktura, kterou si budu ověřovat jak testem soběstačnosti, tak rozhovorem s klienty. Myslím a doufám, že by mi mohli poskytnout upřímné odpovědi, protože jim nejsem zcela cizí. Je možné, že výzkum odkryje zajímavý nebo nečekaný výsledek.

4) Návrh metody sběru dat, představa o počtu a kontaktování výzkumných jednotek. Jak budete sbírat data? Z čeho budete ve výzkumu vycházet? Jak kontaktujete a vyberete zkoumané jednotky? Souvislý text.

Ve svém výzkumu budu sbírat data pomocí standardizovaného testu soběstačnosti (FIM) a rozhovoru s klienty zaměřeného na participaci osob do společnosti. Získaná data budu srovnávat a zkoumat, zda mezi nimi existuje nějaký vztah.

Mám v plánu kontaktovat 10 klientů z občanského sdružení ParaCENTRUM Fénix, kde nyní působím jako ergoterapeut. Kontaktovat klienty budu osobně, sběr dat bude uskutečněn po jejich souhlasu. Budu si vybírat ty klienty, se kterými sama dlouhodobě pracuji, jelikož si myslím, že by mi mohli poskytnout upřímné a pravdivé odpovědi.

5) Úryvek z připravovaného nástroje sběru dat - scénář rozhovoru, plán pozorování atd.

Ke sběru dat použiji test soběstačnosti FIM (na následující straně).

Test funkční soběstačnosti

Úrovně							
7	úplná nezávislost						Nevyžaduje asistenci
6	modifikovaná nezávislost (kompenzační pomůcky)						
Modifikovaná závislost							
5	supervize (dohled)						
4	minimální pomoc (pacient vykoná 75 % a více činností z testu)						
3	mírná pomoc (pacient vykoná 50–75 % činností z testu)						Vyžaduje asistenci
Úplná závislost							
2	maximální pomoc (pacient vykoná 25–50 % činností z testu)						
1	celková pomoc (pacient vykoná 0–25 % činností z testu)						
Jméno a příjmení	Příjem	Datum 2	Datum 3	Datum 4	Datum 5	Propuštění	Násl. péče
Osobní péče							
A.	Příjem jídla	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B.	Osobní hygiena	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C.	Koupání	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D.	Oblékání – horní polovina těla	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E.	Oblékání – dolní polovina těla	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F.	Použití WC	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kontrola svěračů							
G.	Kontrola močení	☐	☐	☐	☐	☐	☐
H.	Kontrola vyprazdňování	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Přesuny							
I.	Lůžko, židle, vozík	☐	☐	☐	☐	☐	☐
J.	Toaleta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
K.	Vana, sprchový kout	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lokomoce							
L.	Chůze / jízda na vozíku	☐	☐	☐	☐	☐	☐
M.	Schody	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Komunikace							
N.	Rozumění	☐	☐	☐	☐	☐	☐
O.	Vyjadřování	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sociální schopnosti							
P.	Sociální interakce	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q.	Řešení problémů	☐	☐	☐	☐	☐	☐
R.	Paměť	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Celkem		☐	☐	☐	☐	☐	☐

Poznámka: Nenechávejte žádné políčko nevyplněné; pokud je provedení úkolu pro pacienta spojené s rizikem (např. nebezpečím poranění), vyplní se 1

Dále použijte rozhovor zaměřený na participaci osob do společnosti. Rozhovor bude rozčleněn na několik částí. Nejprve se chci věnovat účasti ve společnosti v současnosti tj. jejich nynějším společenským aktivitám, zájmům, sportovním aktivitám, kulturním aktivitám, vzdělávacím aktivitám, profesním životě apod.

- Otázky:
1. Jak trávíte volný čas, co vás baví?
 2. Provozujete nějaký sport? Jaký?

3. Jste zaměstnán/zaměstnaná? V jaké oblasti pracujete?

V další části se chci věnovat postavení klienta v rodině, kamarádkým, přátelským a partnerským vztahům.

- Otázky:*
1. S kým bydlíte?
 2. Jak byste hodnotil/a vaše vztahy s rodinou a vztah rodině k vám?
 3. Stýkáte se s přáteli? Kolik máte přátel a jak často si někam společně vyrazíte?

Poslední část bude věnována pohledu do budoucna a možnostem rozvoje participace, přáním klientů, vizím do budoucna a co všechno pro to dělají.

- Otázky:*
1. Čemu byste se chtěl/a věnovat do budoucna?
 2. Co děláte pro uskutečnění vašeho přání?
 3. Chtěl/a byste něco zlepšit ve svém profesním uplatnění? Co konkrétně?

6) Zamyšlení se nad možnými praktickými a etickými problémy při výzkumu (minimálně 1 odstavec). Jaké praktické a etické problémy budete ve výzkumu pravděpodobně řešit? Jak? Souvislý text.

Problémem může být formulace otázek a jejich upřesnění, také momentální rozpoložení respondenta (řešení osobní situace, problémů, bolest, únava) možné vyrušení další osoby při rozhovoru, délka rozhovoru, která může být časově náročná, časová tíseň, strach respondenta o své soukromí/anonymitu, stud respondenta, nedostatek informací o výzkumu, také může dojít k situaci, že se respondent rozpovídá více, než je nutné.

Na všechny tyto situace je třeba pomýšlet, některé lze odstranit a připravit se na ně, např. připravit si jasné, stručné otázky, ne příliš dlouhé a schopnost je vylicit jiným způsobem, zajistit si pro rozhovor dostatečné soukromí a dostatek času – předem se s klientem domluvit – a schopnost vhodně klienta přerušit v případě odbíhání od tématu a rozpovídání se, dostatečně vysvětlit o jaký výzkum se jedná a k čemu bude sloužit, ujistit klienta o dodržení anonymity. Aktuální rozpoložení klienta asi odstranit nepůjde, ale je možné rozhovor odložit na jiný termín, stud respondenta je přirozený, ale protože s nimi pracuji, věřím, že jejich odpovědi budou upřímné a pravdivé.

7) **Záznam z prvního realizovaného rozhovoru/pozorování/analýzy dokumentu atd. spolu s terénními poznámkami. VOLBA KVALITATIVNÍHO VÝZKUMU PŘEDPOKLÁDÁ PROVEDENÍ PRVNÍHO POZOROVÁNÍ/ROZHOVORU ATD. JIŽ BĚHEM PŘÍPRAVY PROJEKTU. Pokud nelze realizovat (ještě nemáte zajištěný vstup do terénu atd.), udělejte rozhovor (a terénní poznámky) s někým, kdo vám pro výzkum může poskytnout informace (důležitý informátor, představitel zkoumané instituce, rodič zkoumaného dítěte atd.) a vysvětlete v projektu tuto volbu.**

Během praxe jsem se domluvila s klientem ParaCENTRA Fenix na uskutečnění mého prvního výzkumného bloku. Vysvětlila jsem, že se jedná o tzv. zkoušku, která nebude do výzkumu zahrnuta a že budu velmi ráda, když mi pomůže svým kritickým hodnocením v průběhu mého působení.

Nejprve jsem začala Testem funkční soběstačnosti FIM. K tomuto testu existuje velmi podrobný návod, podle kterého je třeba se řídit. Zahrnuje oblasti osobní péče (příjem jídla, osobní hygiena, koupání, oblékání horní poloviny těla, oblékání dolní poloviny těla, použití WC), kontrolu svěračů (kontrola močení, kontrola vyprazdňování), přesuny (lůžko, židle, vozík, toaleta, vana, sprchový kout), lokomoci (chůze/jízda na vozíku, schody), komunikaci (rozumění, vyjadřování) a sociální schopnosti (sociální interakce, řešení problémů, paměť). K testování je třeba se co nejvíce přiblížit domácímu prostředí anebo alespoň co nejlépe modifikovat testované situace. Nestačí jen slovní odpověď klienta, ale samotná ukázka dané činnosti. K tomu jsem využila všechny prostředky a vybavení ParaCENTRA Fenix.

Po zhodnocení testu jsem zjistila, že klient vzhledem k rozsahu svého postižení, disponuje 76% mírou soběstačnosti, což shledávám jako dobrý výsledek.

Další metodou sběru dat je rozhovor s klientem, který probíhal následovně. Nejprve jsem zvolila otázku ke zjištění aktuálního stavu klienta, abych věděla v jakém přibližném je rozpoložení, a abych tímto zahájila samotný rozhovor a vytvořila si mezi testováním a rozhovorem tzv. „oslí můstek“.

- **Jak se dnes cítíte?** (důležité: bolest, smutek, radost, deprese, únava, stres,...)
- „*Cítím se docela dobře, ale to vedro už mi začíná dost vadit. Tyhle hice nemám rád...venku dlouho nevydržím a musím sedět doma...*“
- Pozn. Klient se podíval z okna, zavrtěl hlavou a vypadal znuděně až naštvaně.

První oblast se věnuje účasti ve společnosti v současnosti.

➤ **Co Vás baví? Co rád děláte?**

- „*Tak nejvíc mě asi baví řízení auta, ale jak sama víš, to teď nemůžu...ale mám rád výlety s rodinou, sleduju sport, novinky ve světě a tak...jo a taky mě baví pozorovat lidi kolem sebe, někdy to stojí za to...“*
- Pozn. Při poslední informaci se klient šibalsky usmíval, domnívám se, jak ho znám, že těmi lidmi myslel konkrétně ženy.

➤ **Co Vám jde nejlépe?**

- „*To není moc dobrá otázka...smích...no, řekl bych, že se vyznám v autech a mám docela dobrý orientační smysl. Umím to i s počítačem, ale to mě zas tolik nebaví...“*

➤ **Jak trávíte volný čas?**

- „*Nejvíc asi s rodinou, pak s kámošema. Sem tam zajdem na pivko...nedávno jsem se domluvil s jednou fyzioterapeutkou na nějaké cvičení navíc, abych se trochu zlepšil. Potřebuju to.“*
- Pozn. Bylo zjevné, že mu na cvičení hodně záleží. I mi nabízel, jestli bych za ním nechtěla docházet na cvičení.

➤ **Provozujete nějaký sport? Pokud ano, čemu se věnujete?**

- „*No, na sport se rád koukám...smích...párkrát jsem tady zkoušel stolní tenis, ale moc mě to nebere...“*

➤ **Jste zaměstnán?**

- „*Ne nejsem. Mám s tím problém, chci řídit auto, ale však víš, že nemůžu...“*
- Pozn. S klientem už jsem se bavila v minulosti o jeho zaměstnání, před úrazem byl řidičem z povolání, ale způsobil dopravní nehodu a prozatím nemá řidičský průkaz. Jiná práce ho neoslovuje. Tento problém ho evidentně dost trápí, sice chce pracovat, ale má dost zúžené představy. Nabídla jsem mu kontakt, kde zprostředkovávají lidem s postižením a znevýhodněním pracovní uplatnění, ale stále si nenašel čas tam alespoň zavolat. Nabízí se otázka, zda o práci stojí? Nebo zda stojí o práci jinou, než tu vysněnou?

➤ **V jaké oblasti pracujete?**

➤ **Líbí se Vám tato práce, naplňuje Vás?**

➤ **Vadí Vám něco/vidíte nějaké nedostatky na Vašem současném prožívání společenského života?**

- „*Tak určitě, nemůžu chodit a to je dost omezující. Pořád doufám ve zlepšení, ptám se doktorů, ale jednoznačná odpověď asi neexistuje...*“ Pozn. Klient vypadal sklesle a trochu našťvaně. „*Úrazem jsem ztratil hodně, ale přímo ve společenském životě se to asi moc neodrazilo, pár kámošů zůstalo, jiní odešli, kam potřebuju, se dostanu...docela to jde*“.
- Pozn. Ke konci odpovědi jsem vycítila trochu flegmatický postoj.
- **Řešíte v této současnosti nějaký problém?**
 - „*Řešil jsem u soudu možnost vrácení řidičského průkazu, ale to nedopadlo...pak měl jsem nějaké zdravotní problémy tak jsem byl na vyšetření a teď čekám na výsledky, no a jinak takové ty běžné věci, nic velkého...*“

Druhá oblast se věnuje postavení klienta v rodině, přátelským, partnerským vztahům.

➤ **Jaký je Váš rodinný stav?**

- „*Jsem rozvedený*“.

➤ **S kým bydlíte? Zhodnoťte/povyprávějte o vašem společném životě.**

- „*Bydlím s přítelkyní v bezbariérovém bytě. Přítelkyně má velké pečovatelské sklony, její minulý přítel byl taky handicapovaný, ona asi někoho takového potřebuje... náš sexuální život docela funguje, nemám problém s erekcí, dokážu přítelkyni uspokojit...jako mám ji rád, ale vím, že nejsem žádný svatoušek a taky občas vybuchnu. Jsem cholerik a myslím, že ji tím někdy lezu na nervy. Nevím, jestli se mnou vydrží.*“
- Pozn. Bylo poznat, že mu na přítelkyni záleží, je rád, že někoho takového má. Myslím si, že ho ale trápí pravý důvod, proč jsou spolu (už jsem o tom s ním mluvila), myslí si, že je s ním hlavně ze soucitu, nebo že to tak alespoň začalo. Vytvořil se mezi nimi pěkný vztah, je ale zřetelné, že klient není úplně spokojený, něco ve vztahu asi chybí nebo nefunguje.

➤ **Máte děti? Kolik?**

- „*Ano, mám jedno dítě z předchozího manželství. Jsme domluveni s bývalou manželkou, s dcerou se stýkám 2-3x do měsíce. Snažím se jí věnovat a pokaždé vymýšlím, co podniknem, nechci, abysme jen seděli doma a koukali na telku...*“
- Pozn. Klient má o dceru skutečný zájem a snaží se pro ni udělat cokoliv, rozzářil se.

➤ **Jak zvládáte rodičovskou roli?**

- „*Myslím si, že dobře, nebo se aspoň snažím, co nejlíp umím. Mám dceru opravdu rád, a i když nejsme spolu pořád, často si voláme, je to fajn.*“
- Pozn. Klient se usmíval, evidentně mají s dcerou hezký vztah.

➤ **Jak byste hodnotil vaše vzájemné vztahy s rodinou?**

- „*Tak o dceři jsem teď mluvil, o přítelkyni taky, to je v pohodě, jinak rodiče a většina příbuzných nebydlí tady, takže se nevidíme moc často. Ale vycházím s nimi normálně.*“
- Pozn. U této otázky se klient nejprve zarazil, asi ho tato otázka zaskočila, navíc bylo zřejmé, že se nechce pouštět do větších rozprav. Téma chtěl rychle uzavřít.

➤ **Stýkáte se s přáteli, jaký s nimi máte vztah?**

- „*Ale jo, s kámošema sem tam vyrazíme na pivko, ale už ne tak často jako předtím. Někdy se naskytne nějaká akce, tak vyrazíme, pokecáme. Dobří kamarádi zůstali a ti jsou super, akorát každý má svoji rodinu a tak, takže už to není, co to bývalo kdysi. Ale když už se sejdem tak to je paráda. Teď se chystá nějaká grilovačka.*“
- Pozn. Klient zavzpomínal a opět se mu rozzářila tvář, s kamarády se cítí dobře.

➤ **Vyskytly se v poslední době nějaké zásadní problémy v rodině? V kruhu přátel? Pokud ano, jaké?**

- „*V kruhu přátel? To ne, akorát bysme se mohli sejít častěji...smích...A v rodině, tam jsou neshody pořád, nic zásadního to ale není...náš vztah se asi od úrazu trochu změnil, ale teď už jsem si na to zvykl a je to v pohodě.*“
- Pozn. Klient více upřesnil rodinné poměry, ale stále má k tomuto tématu určitý odstup.

Třetí oblast se věnuje pohledu do budoucna a možnostem rozvoje participace.

➤ **Čemu byste se chtěl věnovat v budoucnosti?**

- „*Rád bych někam vycestoval, ne jako natrvalo, ale chtěl bych se podívat do ciziny...když jsem jezdil autem, pořád jsem někde byl a něco poznával. Teď jsem od úrazu pořád na jednom místě a rád bych to změnil. Problém jsou ale finance. Musím si sehnat práci...*“
- Pozn. Bylo zjevné, že by rád změnil prostředí, mluvil zaujatě, po rozhovoru se rozvykládal, která místa by rád navštívil, co by nejraději ochutnal.

➤ **Co děláte pro uskutečnění vašeho přání?**

- „*No to je právě to, chci pracovat...ale nedaří se mi něco sehnat.* „
- Zeptala jsem se: „*už jste byl v občanském sdružení, o kterém jsme spolu mluvili?*“ Odpověděl: „*no víš, nebyl...já jsem měl teď nějaké vyřizování a stejně, nechci dělat někde u počítače...a co jiného bych mohl tak asi dělat?*“ (zněl trochu naštvaně) Řekla jsem: „*no ale mohl jste tam alespoň zajít a poptat se, jaké máte možnosti.*“ Odpověděl: „*no jo, já vím, asi máš pravdu, musím tam zajít.*“
- Pozn. Z tohoto se mi zdálo, že chce pracovat, ví, že to potřebuje, mluví o tom, ale nic pro to nedělá. Možná toho teď měl opravdu moc, ale od doby, co jsme o tom mluvili, uběhlo asi 5 měsíců.

➤ Chtěl byste něco zlepšit ve svém profesním uplatnění? Pokud ano, co konkrétně?

➤ **Přál byste si něco změnit v rodinném kruhu nebo v kruhu přátel?**

- „*Myslím, že ani ne...s přáteli bych se setkával častěji, ale to už jsem říkal, jinak s rodinou mi to tak asi vyhovuje...*“
- Pozn. Opět byl evidentní spíše negativní postoj k rodině, po rozhovoru mi řekl, že by se o tom raději nebavil, že to za to nestojí a že to bere jako uzavřenou kapitolu a chce to tak i nechat dál.

➤ **Jaký je Váš momentální životní cíl?**

- „*Vše už tady bylo asi zmíněno...samozřejmě bych rád znovu chodil, nebo kdyby se to aspoň zlepšilo, chtěl bych tu práci a někam si vyrazit a něco si tam zažít. Trochu adrenalinu by neuškodilo*“ ...smích...
- Pozn. Klient se hodně upnul na cvičení a možnost zlepšení jeho zdravotního stavu, řekl mi, že sem tam cítí v dolních končetinách jakési záškuby nebo mravenčení. Přál by si lepší výsledky. Tomu se teď věnuje asi nejvíce a dává do toho maximum.

8) Námět k modifikaci výzkumného návrhu na základě předchozího bodu. Jak byste na základě prvních zkušeností z terénu upravili plán výzkumu? Souvislý text.

Zjistila jsem, že otázka: Co Vám jde nejlépe, asi není nejvhodnější, možná je i zbytečná. Stejně tak zbytečná bude i otázka, jaký je Váš rodinný stav, protože v následující otázce to bude pravděpodobně zmíněno. Protože nám testování i rozhovor zabralo dost času,

pravděpodobně tyto dvě části rozdělím do dvou setkání a budu si vše muset důkladně naplánovat. I sám klient mi to pak potvrdil a v závěru rozhovoru už také pokukoval po hodinkách, ostatně tak jako já.

9) Seznam relevantní literatury (minimálně 10 položek, dvě z toho zahraniční) dle citační normy jednoho z oborových časopisů.

- BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. ET et al. *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami V*. 1. vyd. Brno: Paido, 2011. ISBN 978-80-7315-220-8.
- NOVOSAD, L. *Tělesné postižení jako fenomén i životní realita: diskurzivní pohledy na tělo, tělesnost, pohyb, člověka a tělesné postižení*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-873-9.
- MURPHY, R.F.. *Umlčené tělo*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2001. ISBN 80-85850-98-2.
- PIPEKOVÁ, J. et al. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 2. vyd. Brno: Paido, 2006. ISBN 80-7315-120-0.
- POŽÁR, L. *Psychológia osobnosti postihnutých*. 1. vyd. Bratislava : Univerzita Komenského, 1997. ISBN 8022311596.
- VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. vyd. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-802-3.
- VÍTKOVÁ, M. *Somatopedické aspekty*. 2. vyd. Brno: Paido, 2006. ISBN 80-7315-134-0.
- WHO, *Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví*. 1. vyd. Praha: Grada, 2001. ISBN 978-80-247-1587-2.
- MARTZ E., Do Reactions of Adaptation to Disability Influence the Fluctuation of Future Time Orientation Among Individuals with Spinal Cord Injuries? *Rehabilitation Counseling Bulletin : A Journal of the Hammill Institute on Disabilities*, 2004, vol. 47, no. 2, s. 86 – 95.
- SØNKSEN J., FODE M., LOCHNER ERNST D., OHL D.A. Vibratory Ejaculation in 140 Spinal Cord Injured Men and Home Insemination of Their Partners. *Spinal Cord*, 2011, 50, s. 63 – 66. ISSN 1362-4393.
- CONWAY C. S. D., GOODEN R., NOWELL J., WILSON N. Attitudes Towards Individuals with Spinal Cord Injury. *Education Resources Information Center*

[online]. 2010 [cit. 2012-05-06]. Dostupný na WWW: <http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/search/simpleSearch.jsp?newSearch=true&eric_sortField=&searchtype=keyword&pageSize=10&ERICExtSearch_SearchValue_0=attitudes+towards+individuals+with+spinal+cord+injury&eric_displayStartCount=1&_pageLabel=ERICSearchResult&ERICExtSearch_SearchType_0=kw>.

Velmi se mi líbí Vaše téma, pečlivý přístup a úroveň zpracování projektu.

Doporučila bych jej v otázkách více otevřít, jak jsem psala výše. V práci samotné bude důležité nějak definovat, co to pro vás znamená participace ve společnosti (patrně má nějaké dimenze) a snažit se postihnout tyto její dimenze v otázkách v rozhovoru, případně v rámci dalších dat, která budete sbírat (patrně budete mít o klientech nějaké záznamy). Rozhovor by bylo lepší zaměřit více na jejich perspektivu, hodnocení situace, přání atd., než na faktické informace, které asi už znáte z předchozích setkání.

Mám k Vám prosbu, mohla byste se za mnou stavit v konzultačních hodinách? Pracujeme aktuálně na projektu, týkající se měření participace osob s různými typy postižení, popřemyslím o nějakém propojení s Vámi (Vaší prací) – budete-li mít zájem, opravdu se mi líbí, jak jste k tématu přistoupila. Přinejmenším si o tomto tématu můžeme popovídat.